

Adaptarea raspunderii prestatorilor de servicii de plata la noile tipuri de fraudă

Într-o lume tot mai conectată digital, fraudele legate de serviciile de plată sunt o preocupare majoră atât pentru instituții de plată/banci, cât și pentru autoritățile cu putere de reglementare.

În contextul procesului de adoptare a unui nou cadru legal la nivelul UE cu privire la serviciile de plată, Autoritatea Bancară Europeană (ABE) a publicat, în data de 29 aprilie 2024, o opinie privind noile tipuri de fraude legate de serviciile de plată și posibilele măsuri de prevenire a acestora.

ABE precizează că tehnicile frauduloase au fost adaptate la contextul tehnologic contemporan și la gradul actual de reglementare. Cu toate acestea, autentificarea strictă a clienților a contribuit cu succes la prevenirea fraudelor bazate pe furtul datelor de autentificare, noi forme (mai complexe) au apărut sau au devenit mai răspândite în ultimii ani.

În demersul său de a veni cu reglementări concrete care să elimine pe cât posibil interpretabilul, ABE propune anumite măsuri suplimentare pentru a asigura o prevenire mai eficientă a fraudelor, precum și revizuirea regulilor privind răspunderea.

1. Noi cerințe care să ajute la o mai bună prevenire a fraudelor

- Obligația prestatorilor de servicii de a efectua monitorizarea tranzacțiilor, în timp real, înainte de a executa operațiunile de plată;
- Cerințe de securitate pentru prestatorii de servicii de plată vizând consolidarea procedurii de autentificare a tranzacțiilor, atenuarea vulnerabilităților exploatate în alte faze ale procesului de plată, precum și oferirea de suport în detectarea și investigarea fraudelor;
- Un cadru de gestionare a riscului de fraude care să fie pus în aplicare de către prestatorii de servicii de plată, pe lângă cerințele obligatorii de securitate;
- Modificarea regulilor privind răspunderea, inclusiv o delimitare adecvată între tranzacțiile autorizate și tranzacțiile neautorizate, precum și clarificarea conceptului de „gravă neglijență”;
- Supraveghere consolidată și armonizată a gestionării cazurilor de fraudă;

- Crearea unei platforme unice de transmitere de informații la nivelul UE pentru a preveni și detecta tranzacțiile de plata potențial frauduloase.

2. Reguli mai clare pentru stabilirea răspunderii

2.1 Clarificarea delimitării dintre tranzacțiile autorizate și cele neautorizate:

- Sa se prevada ca, în cazul în care un platitor neaga ca a autorizat o tranzacție, utilizarea autentificării stricte nu ar trebui sa fie în sine suficienta nici pentru a dovedi ca tranzacția a fost autorizata de platitor și nici ca platitorul a acționat în mod fraudulos;
- Sa se specifice ca, în cazul tranzacțiilor inițiate de platitor, o tranzacție nerecunoscuta de platitor nu poate fi considerata autorizata în cazul în care ordinul de plata a fost inițiat de un fraudator, chiar daca a fost ulterior autentificata de prestatorul de servicii de plata;
- Sa se precizeze ca o tranzacție nerecunoscuta de platitor nu poate fi considerata ca fiind autorizata în cazul în care platitorul nu a fost informat despre o nepotrivire între IBAN și numele beneficiarului, inclusiv, de exemplu, pentru ca fraudatorul a interceptat notificarea transmisa de prestatorul de servicii de plata platitorului.

2.2. Clarificarea conceptului de „grava neglijență”:

- Sa se clarifice ca, în cazul în care un utilizator de servicii de plata este victima unor acțiuni de inginerie sociala, pentru a evalua daca acesta a acționat cu grava neglijența, ar trebui sa se țina seama de toți factorii relevanți, inclusiv, dar fara a se limita la complexitatea fraudei, circumstanțele personale ale utilizatorului, daca acesta avea motive rezonabile sa creada ca face o plata catre un beneficiar legitim și daca prestatorul de servicii de plata ar fi putut sa ia masuri suplimentare pentru a ajuta la prevenirea producerii fraudei;
- Includerea unei liste neexhaustive de circumstanțe relevante pentru evaluarea neglijenței grave, cum ar fi:
 - a) utilizatorul serviciilor de plata a efectuat o plata catre un fraudator fara a avea niciun motiv rezonabil pentru a considera ca acesta este beneficiarul legitim;
 - b) comportamentul utilizatorului a facut ca datele sale personale de securitate, inclusiv dispozitivele sau elementele utilizate pentru al doilea factor de autentificare, sa fie ușor accesibile fraudatorilor;
 - c) utilizatorul a fost anterior victima aceluiași tip de fraudă și modus operandi;
 - d) utilizatorul a ignorat avertismentele referitoare la tipul specific de fraudă, adresata recent de prestatorul de servicii de plata;

e) utilizatorul nu a notificat în timp util fraudă către prestatorul de servicii de plată după ce a luat cunoștința de aceasta.

2.3 Stabilirea răspunderii prestatorilor pentru fraudă și atunci când:

- Nu și-au îndeplinit obligațiile de a furniza clientului asistența în ceea ce privește securitatea în raport cu fraudă experimentată;
- Fraudatorul a accesat informațiile personale sau de cont ale utilizatorului ca urmare a unei încălcări referitoare la datele prestatorului de servicii de plată.

Viziunea exprimată de ABE poate fi considerată extrem de împovătoare pentru furnizorii de servicii de plată, aceasta implicând resurse importante atât din perspectiva tehnologiilor utilizate, precum și prin prisma costurilor antrenate. În concluzie, se anticipează că o astfel de poziție fermă și bine definită din partea Autorității Bancare Europene va conduce la transformări paradigmatiche semnificative în noul cadru legislativ propus pentru adoptare în sectorul serviciilor de plată la nivelul Uniunii Europene.

Despre Bancila, Diaconu și Asociații SPRL

Bancila, Diaconu și Asociații SPRL este o societate de avocați ce oferă servicii juridice complete, care includ atât servicii de consultanță juridică, cât și asistență și reprezentare în fața instanțelor de judecată, având o practică importantă de controverse și dispute fiscale.

Bancila, Diaconu și Asociații SPRL este membră a grupului Ernst & Young Global Ltd și face parte din rețeaua globală EY Law, aflată în plină expansiune, în cadrul căreia lucrează peste 2.400 de avocați în mai mult de 90 de jurisdicții.

Experiența noastră a fost recunoscută de piața și de publicații internaționale.

Chambers Global 2019 a recunoscut practica noastră de Corporate/M&A în timp ce Chambers Europe 2019, 2020, 2021 și 2022 au plasat practica noastră de Controverse și Dispute Fiscale pe banda 1. Totodată, The Legal 500 Europe, Middle East and Africa 2019, 2020, 2021 și 2022 au premiat practicile noastre de Drept Comercial, Drept Societar/ M&A, Drept Imobiliar și Dreptul Muncii, edițiile 2020, 2021 și 2022 plasând practica de Controverse și Dispute Fiscale pe poziția 1.